

Tisztelt Fővárosi Bíróság!

34.P.27.911/2010. számú, ... és neje felpereseknek Magyar Alumínium Termelő és Kereskedelmi Zrt. alperes elleni kártérítési peres eljárásban előterjesztett, 2011. április 13-án átvett alperesi ellenkérelemre tekintettel már igazolt ügyvéd útján az alábbi

v á l a s z i r a t o t

terjesztjük elő:

Alperesi irat első bekezdésében helyesen állapítja meg azt, hogy az előterjesztett kereseti kérelmünk szerint 5.100.000.-Ft. összegű kártérítés megfizetésére kérjük alperest kötelezni, ellenben alperesnek az ezt követő alábbi mondata helytelen megállapítást tartalmaz:

„Tényként kell azonban leszögezni, hogy a bekövetkezett szerencsétlenség óta kevés idő telt el, amely tényre tekintettel annak okaival kapcsolatban az eljáró hatóságok, valamint a társaságunk által felkért szakértők még nem tudták elkészíteni szakértői véleményeiket.”

Részben azért helytelen alperesnek ez a közlése, mert „2011. március” dátummal a **BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék, FÖMI Kozmikus Geodéziai Observatóriuma, MTA-BME Fizikai Geodéziai és Geodinamikai Kutatócsoport, MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet** részvételével „**Kolontár jelentés**” címen, „**A vörösiszap-baleset okai és tanulságai**” alcímmel szakértői vélemény már elkészült,

részben azért, mert az alperesi társaság által felkért szakértőnek véleményét ebben a perben az alperes szakszerű előadásának és nem szakértői véleménynek lehet tekinteni az alábbiak folytán:

„A törvény egyértelműen rögzíti, hogy a perben szakértő csak az lehet, akit a bíróság szakértőként rendelt ki. Következésképpen az adott bizonyíték akkor minősül szakértői véleménynek, ha azt a bíróság által kirendelt szakértő készítette. A törvény azonban nem zárja ki azt, hogy a polgári per alanyai valamely szakkérdésben írásbeli véleményt csatoljanak az iratokhoz, amely olyan szakértőtől származik, akit nem rendelt ki a bíróság (magánszakértői vélemény). A Pp. ugyanis a szabad bizonyítás talaján áll. Ugyanakkor a gyakorlatban kérdéses a magánszakértői vélemény helye a bizonyítási eljárásban.” (Pp. 177. §-hoz fűzött Indokolásból)

Egyébként pedig álláspontunk az, hogy e per ténybeli alapját képező **2010. október 4-én bekövetkezett kolontári vörösiszaptározó északnyugati sarkánál lévő falazat kidőlése** folytán kiömlő 900.000 – 1.000.000 m³ vörös iszap miatt bekövetkezett katasztrófának mindazon adatai a T. Bíróság által ismertek, köztudottak, melyek szerint az e perben általunk előterjesztett jogi alapok szerinti igény jogalapja elbírálható:

„Köztudomásúnak minősül az emberek bizonyos köre (csoportja) előtt ismert és valóban elfogadott tény, tehát a köztudomásúnak nem feltétele a széles körben ismertség. Ide tartoznak a történelmi események, az általános ismeretek és a köztapasztalati tételek.

A bíróság valóban fogadhatja el azokat a tényeket is, amelyekről hivatali működése során szerzett tudomást, például más hasonló perben adott szakértői véleményből, vagy a bíróságon vezetett lajstromból.

A köztudomású és a hivatalos tudomás körébe tartozó tényeket a bíróság hivatalból veszi figyelembe, erre azonban köteles - hivatalos tudomás esetén a forrás megjelölésével - a feleket a tárgyaláson figyelmeztetni, mert e tényekkel szemben ellenbizonyításnak van helye [EBH2002. 761.]. A hivatalos tudomás forrását az ítélet indokolásának is tartalmaznia kell. De nem kell kitérni az indokolásban arra, hogy a köztudomású tényről a bíróság miként szerzett tudomást.”

(Pp. 163. §-hoz fűzött indokolásból)

Természetesen nem jelenti ez az álláspontunk azt, hogy a kár összegének meghatározása során ne látnánk indokoltnak szakértői vélemény beszerzését, illetve azt, hogy miután alperes perirata szerint vitatja a szerintünk vitathatatlan tényeket is, a már nyilvánosságra hozott, fenti szakértői testületek igénybevételével

készített 2011. márciusi „*Kolontári jelentés*” szakértői vélemény egyes megállapítására ne hivatkozzunk.

1./ Alperesi periratnak következő bekezdései az **alperesi társaság veszélyes üzemi felelősségének** vitatásával kapcsolatosak:

„Társaságunk sokrétű tevékenységet folytató gazdasági vállalkozás, amely tény azonban nem jelenti azt, hogy a bekövetkezett katasztrófa vonatkozásában nem kell vizsgálni azt a kérdést, hogy konkrétan az egyik gyártási folyamat (a timföld gyártás) végén keletkező anyag (a „vörös iszap”) tárolásával kapcsolatos tevékenysége a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) kárfelelősséggel kapcsolatos rendelkezései alapján milyen tevékenységnek minősül.

Ebben a kérdésben a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéséről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéséről szóló 1999. évi LXXIV. törvény végrehajtására kiadott 18/2006. (I.26.) Kormányrendelet rendelkezéseit kell figyelembe venni.

Ezen rendelet hatálybalépésekor a vörös iszap az Európai Unió előírások Magyarországon is alkalmazandó szabályai szerint már nem tartozott a veszélyes hulladékok közé. Magát a vörös iszapot szállító lúgos víz (NaOH oldatok) pedig nem tartozik a Kormányrendelet hatálya alá. (az az 1. sz. mellékletben felsorolt veszélyes anyagok és készítmények között nem is szerepel).

Mindezen tények, illetve hatályos jogszabályi rendelkezések alapján, álláspontunk szerint a bekövetkezett szerencsétlenség vonatkozásában kifejtett tevékenységünk, azaz a vörös iszap tárolása társaságunk azon tevékenységei közé tartozik, amely a Ptk. 345. §-a szerinti fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.”

Ez az alperesi tájékoztatás azért téves, mert éppen az alperes által hivatkozott **18/2006. (I.26.) Korm. rend.** alábbi rendelkezése állapítja meg azt, hogy a vörös iszapra vonatkozóan nem ezt a jogszabályt kell alkalmazni a veszélyességi osztályba sorolással kapcsolatosan:

„Megjegyzések a 2. táblázathoz

1. a) **A vegyi anyagok és készítmények veszélyességi osztályba sorolása a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Kb. tv.) és végrehajtási rendelete szerint történik.** Olyan anyagok és készítmények esetében, amelyeket nem a Kb. tv. és végrehajtási rendelete szerint kell veszélyes anyagként osztályozni (például a hulladékok), de amelyek jelen vannak vagy jelen lehetnek egy veszélyes ipari üzemben, és amelyek az üzemben megállapított feltételek mellett a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek potenciális lehetősége szempontjából egyenértékű tulajdonságokkal rendelkeznek vagy valószínűleg ilyen tulajdonságokkal rendelkezhetnek, azoknak a veszélyességi osztályozását a rájuk vonatkozó külön jogszabályok vagy vizsgálati módszerek alapján kell elvégezni, a táblázat 1. oszlopába történő besorolásukra alkalmas módon.”

Ezt a tényt alperes sokkal jobban tudja mint mi, csupán az lehet a kérdés, hogy helytelen jogszabályhely megjelölésével megvalósított rosszhiszemű pervitelt a jogi képviselőjük tudtával, vagy annak félrevezetésével valósították meg.

Tovább haladva a veszélyességi osztályba sorolás problémájában a most idézett „**kémiai biztonságról**” szóló **2000. évi XXV. törvény** is csak irányt ad az egyértelmű megállapításhoz az alábbi szövegrésze

„(3) **E törvény hatálya** a 23. § (6) bekezdésében meghatározott, valamint a c) pont tekintetében a 20. § (6) bekezdésében meghatározott kivétellel **nem terjed ki**

d) **a külön jogszabály szerint hulladéknak minősülő anyagokra.”**

szerint azért, mert az alperesnél e téma alapját képező **vörös iszapot hulladékként állítják elő**, és így a törvényszövegből következően a „**külön jogszabály**”-t kell alkalmazni a kérdés egyértelmű eldöntéséhez.

Ez a törvény a **hulladékgazdálkodásról** szól, a vörös iszapra alkalmazandó alábbi rendelkezésekkel:

2000. évi XLIII. törvény

a hulladékgazdálkodásról

2. § (1) **A törvény hatálya kiterjed**

a) minden hulladékra;

b) a hulladékgazdálkodási tevékenységekre és létesítményekre.

3. § E törvény alkalmazásában

b) **veszélyes hulladék:** a 2. számú mellékletben **felsorolt tulajdonságok közül eggyel vagy többel rendelkező, illetve ilyen anyagokat vagy összetevőket tartalmazó, eredete, összetétele, koncentrációja miatt az egészségre, a környezetre kockázatot jelentő hulladék;**

2. számú melléklet 2000. évi XLIII. törvényhez

A veszélyességi jellemzők jegyzéke

- H5 „Ártalmas”: anyagok és készítmények, amelyek belélegzésük, lenyelésük vagy a bőrön át történő felszívódásuk esetén halált vagy heveny egészségkárosodást okozhatnak
- H6 „Mérgező”: anyagok és készítmények (beleértve az erősen mérgező anyagokat és készítményeket is), amelyek belélegzésük, lenyelésük vagy a bőrön át történő felszívódásuk esetén kis mennyiségben is halált vagy heveny egészségkárosodást okozhatnak
- H7 „Karcinogén”: anyagok és készítmények, amelyek belélegzéssel, szájon át, a bőrön vagy a nyálkahártyán keresztül, vagy egyéb úton a szervezetbe jutva daganatot okoznak, vagy előfordulásának gyakoriságát megnövelik
- H8 „Maró” (korrozív): anyagok és készítmények, amelyek élő szövettel érintkezve azok elhalását okozzák
- H14 „Környezetre veszélyes”: anyagok és készítmények, amelyek a környezetbe jutva a környezet egy vagy több elemét azonnal vagy meghatározott idő elteltével károsítják, illetve a környezet állapotát, természetes ökológiai egyensúlyát, biológiai sokféleségét megváltoztatják

Miután az utóbb **idézett törvény 3. § b. pontja szerint elegendő lenne a 2. számú mellékletben felsorolt tulajdonságok közül eggyel rendelkezni a vörös iszapnak, a timföldgyártás hulladékának ahhoz, hogy veszélyes hulladéknak minősüljön a jogszabály szerint**, ellenben a fentiek szerinti veszélyességi jellemző közül 5 tulajdonsággal – **„Ártalmas” „Mérgező” „Karcinogén” „Maró” „ Környezetre veszélyes”** – rendelkezik ez az alperes által előállított anyag,

a 10 embernek halálát, 150 embernek súlyos sérülést, és sokmilliárd forintos kárt okozó erről az anyagról jobb tudomása ellenére az alperesnek azt állítani periratában, hogy a vörös iszap, illetve a vörös iszapot szállító lúgos víz (NaOH oldatok) Magyarországon nem tartozik a veszélyes hulladékok közé – a rosszhiszemű pervitelen túl mérhetetlen cinizmusra is utal alperes részéről.

Az iratunkhoz csatolt, 2011. márciusi **„Kolontári jelentés”** 22. oldalán ezzel kapcsolatosan a következő megállapítások olvashatók:

„A képződött közel 3,4 millió tonna veszélyes hulladék 1/5-ét a timföldgyártásból származó vörös iszap adja.”

„A magyar jogszabályok szerint a hulladék kezeléséért – a további kezelésnek megfelelő gyűjtéséért, hasznosításának és ártalmatlanításának megoldásáért – alapvetően a hulladék termelője, illetőleg mindenkor birtokosa a felelős. E felelősségének a jogszabályokban előírt feltételek betartásával, a „szennyező fizet” elvnek megfelelően vagy a maga elvégezze kezeléssel, amely engedélyköteles tevékenység, vagy a kezelésre engedéllyel bíró kezelőnek történő átadással – egyben a kezelés költségeinek megfizetésével tesz eleget.”

Ezek után logikailag akár helyes is lehetne részünkről az a megállapítás, hogy mivel alperes az előadása szerint azért állítja azt, hogy a katasztrófát előidéző vörös iszap tárolása azért esik a a **Ptk. 345. §** szerinti, fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül, mert tévesen azt állítja, hogy a vörös iszap oldatai nem tartozik a veszélyes anyagok közé,

így a fentiek szerint jogszabályok alapján bizonyított az a tény, hogy a vörös iszap oldata veszélyes anyag, bizonyítottá teszi azt is, hogy a **Ptk. 345. §** szerinti fokozott veszéllyel járó tevékenységnek tekintendő az alperesnek vörös iszap tárolása.

Az így kínálkozó lehetőség ellenére nem lenne helyes megkerülni a **Ptk. 345. §** rendelkezéseinek részletesebb vizsgálat ehhez a jogszabályhelyhez tartozó Kommentárnak alábbi rendelkezései alapján:

*A törvény - eltérően a külföldi jogok megoldásától, ahol az egyes veszélyes üzemi tevékenységeket külön törvények szabályozzák - a veszélyes üzem fogalmát nem definiálja, és az ilyennek minősülő tevékenységeket nem is sorolja fel, hanem azt a általános kárfelelősségi alakzathoz hasonlóan generálklauszula formájában szabályozza. Ennek oka, hogy e tevékenységek köre a technikai fejlődés és a világ változása miatt folyamatosan bővül, ezért a bírói gyakorlat feladata eldönteni, hogy egy adott időben milyen tevékenység minősül fokozottan veszélyesnek. **A fokozott veszéllyel járó tevékenység fő ismérve, hogy csekély hiba is aránytalanul súlyos károkat eredményezhet, így például a gépjárművezetés, a robbanóanyag vagy mérgező anyag tartása.***

***A kárért az a személy felelős, aki a fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytatja, vagyis aki a veszélyes üzemet működteti, a fölött kontrollal rendelkezik. Ezt a személyt a joggyakorlat üzembentartónak nevezi.** Az üzembentartó nem minden esetben azonos a tényleges károkozóval, és nem feltétlenül azonos a veszélyes üzem tulajdonosával sem. Általános ismérvként azt mondhatjuk, hogy általában az minősül üzembentartónak, akinek a veszélyes üzem működése az érdekét szolgálja, és aki rendelkezhet a veszélyes üzem (annak fennállása, működése stb.) fölött.*

Ebből az autentikus értelmezésből következik az, hogy a jogszabályalkotó a veszélyes üzemi felelősség megállapításához nem kívánja az alperes által erőltetett „**veszélyes anyag**” törvényi meghatározás ismervét, a veszélyes üzemi felelősségnek megállapításához elegendő az a tény is, ha a károkozó mérgező anyag tartása folytán akár kismértékben is hibázik. **Ezért ebben az ügyben alperesnek veszélyes üzemi felelőssége megállapításához az alperes által sem vitatott üzembentartói kontrollja folytán a törvényalkotó akarata szerint csupán az szükséges, hogy a vörös iszap, vagy annak vizes oldata mérgező-e vagy sem.**

Azt követően, hogy 10 ember halálát és 150 ember súlyos sérülését okozta alperes által is elismerten az általa tárolt felvizesedett vörös iszap, nem tartjuk tisztességes perbeli magatartásnak azt az alperesi magatartást, hogy a vörös iszap, vagy vizes oldata mérgező hatásának mértékét vitatja, de tudomásul vesszük. Ezért vagyunk kénytelenek a „**Kolontári jelentés**” iratnak mellékelt oldalai közül a 49-50 oldalnak egyes megállapításaira utalni:

„Az erősen lúgos oldattal való érintkezés súlyos, életveszélyes sebesüléseket okoz. Az erős lúg leoldja a bőrt védő faggyút, és fellazítja a bőr szarurétegét is. Ily módon a belső szövetek védtelenné válnak.”

„Az erősen lúgos kémhatás súlyosan roncsolja a szöveteket. A magas pH-érték következtében denaturálódnak a fehérjék (köztük az enzimek) szétroncsolódnak a sejtek különböző membránjai /sejthártya, mitokondrium, kloroplastisz stb.), vagyis a károsított sejtek, szövetek elpusztulnak.”

„Mi történik a kiömlött vörös iszappal, ha kiszárad? A száraz, porszerű anyagot a szél szétfújhatja, és az élőlények belélegezhetik. A vörös iszap száradásakor keletkező por – belélegezve – ugyanazokat a károsításokat okozza, mint a bőrön, de súlyosabbakat, mert a tüdőnek sokkalta finomabb, sérülékenyebb a légző felülete.”

„A kiszáradt por potenciális lúg, hiszen az eredeti oldatfázisban lévő NaOH aprókristályos formában benne van, s így a belélegzett por a tüdő nedvességtartalmával azonnal erős lúgot képez”

Álláspontunk az, hogy T. Fővárosi Bíróság felé ilyen módon **bizonyítottuk fentiek szerint azt a jogi tényt, hogy az alperesnek felelőssége a Ptk. 345. § alapján áll fenn azért is, mert tevékenysége fokozott veszéllyel járó tevékenység.**

2./ Alperesi perirat következőképpen folytatódik:

„Mindezen felül előadjuk, hogy a felperesek által hivatkozott környezetveszélyeztetés az 1995. évi LIII. törvény 103. §-a alapján szintén nem áll fenn. Indokolásul elő kívánjuk adni, hogy a hivatkozott jogszabály, a Kvt. 103. § 1. bekezdése a környezet igénybevételéről, illetőleg terhelésével járó tevékenységgel összefüggésben okozott kárt minősíti környezetveszélyeztető tevékenységgel okozott kárnak.

Ezzel szemben a hivatkozott törvény 4. §-a a környezet igénybevétele meghatározásánál az alábbiakat rögzíti: a környezetben változás előidézése, a környezetnek vagy elemének természeti erőforrásként használata.

Míg a környezetterhelés meghatározásánál az alábbiakat rögzíti: valamely anyag vagy energia közvetlen, vagy közvetett kibocsátása a környezetbe.

A zagytározó üzemeltetése és működtetése egyértelmű álláspontunk szerint kívül esik a fenti fogalmi meghatározásokon, ugyanis maga a tározás nem alkalmas a környezetben változás előidézésére, ugyanakkor a tározó a környezetnek, vagy elemének természeti erőforrásként használatát nem valósítja meg. Ezzel együtt a tározás folytán semmilyen anyag, vagy energia közvetlen vagy közvetett kibocsátása nem történik meg a környezetbe.

Erre tekintettel a Polgári Törvénykönyvnek a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályait jelen esetben a felperesi állítással ellentétben nem kell és nem is lehet alkalmazni.”

Ebben az előadásában alperes keresetlevelünkben írtakkal kapcsolatosan csúsztat. Ugyanis mi az igényünk jogalapjának ismertetése során nem hivatkoztunk „környezetveszélyeztetésre” és különösen nem láttuk indokoltnak a jogi alap meghatározása során „**a környezet védelmének általános szabályairól**” szóló **1995. LIII. tv.** 103. §-ban írtakat figyelembe venni. Keresetlevelünknek ide vonatkozó része a következő:

„345. § 1. bek: *„Aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézet elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik. Ezeket a szabályokat kell alkalmazni arra is, aki az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységével másnak kárt okoz.”*

Ehhez fűzött Kommentárból: *„Az elháríthatatlanság a joggyakorlat szerint akkor állapítható meg, ha a technika adott fejlettségi szintjére és a gazdaság teherbíró képességére is figyelemmel objektíve nem áll fenn a védekezés lehetősége.”*

„A fentiekben ismertetett szabályok irányadók arra a károkozóra is, akinek tevékenysége ugyan nem feltétlenül minősül veszélyes üzemnek, de az emberi környezetet veszélyezteti. (így például szennyező anyagokat bocsát ki.)”

Jól látható, hogy nem az alperes által félremagyarázott „környezetveszélyeztetés” fogalomra, hanem környezetet veszélyeztető olyan tevékenységre hivatkoztunk, ami a szennyező anyag – vörös iszap – kibocsátásával a Ptk. magyarázata szerint az emberi környezetet veszélyezteti.

Ettől eltekintve belemegyünk a téma vizsgálatába úgy is, mint ahogy alperes fenti idézete szerint kívánja, de ehhez előbb az alábbiakban ismertetjük a vizsgálandó jogszabályhelyeket:

„1995. évi LIII. törvény

4. § E törvény alkalmazásában

1. környezeti elem: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevői;

2. környezet: a környezeti elemek, azok rendszerei, folyamatai, szerkezete;

4. *környezet igénybevétele:* a környezetben változás előidézése, a környezetnek vagy elemének természeti erőforrásként használata;

6. környezetterhelés: valamely anyag vagy energia közvetlen vagy közvetett kibocsátása a környezetbe;

7. környezetszennyezés: a környezet valamely elemének a kibocsátási határértéket meghaladó terhelése;

8. *környezetszennyezettség:* a környezetnek vagy valamely elemének a környezetszennyezés hatására bekövetkezett szennyezettségi szinttel jellemezhető állapota;

9. *környezethasználat:* a környezetnek vagy valamely elemének igénybevétele, illetőleg terhelésével járó tevékenység;

10. környezetveszélyeztetés: a környezetkárosodás bekövetkezésének közvetlen veszélye;

11. *környezetveszélyeztető magatartás:* környezetveszélyeztetést előidéző tevékenység vagy mulasztás;

12. környezetkárosítás: az a tevékenység vagy mulasztás, amelynek hatására környezetkárosodás következik be;

13. környezetkárosodás: a környezetben, illetve valamely környezeti elemben közvetlenül vagy közvetve bekövetkező, mérhető, jelentős kedvezőtlen változás, illetve valamely környezeti elem által nyújtott szolgáltatás közvetlen vagy közvetett, mérhető, jelentős romlása;

A törvény a környezeti károk megelőzése és helyreállítása tekintetében a környezeti felelősségről szóló európai parlamenti és tanácsi 2004/35/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) jogharmonizációját valósítja meg a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.), a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.), a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.), valamint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgt.) módosításával.

A Kvt. 101. §-a alapján bárki, aki tevékenységével vagy mulasztásával a környezetet veszélyezteti, szennyezi vagy károsítja, felelősséggel tartozik. Azaz a hazai jog az Irányelvnél szélesebb körben határozza meg a károkozó fogalmát, illetve egy szigorított felelősségi rendszert - a károkozó vétkességétől független -, úgynevezett objektív felelősségi formát alkalmaz, amely nem vizsgálja még védett fajokban és természetes élőhelyekben okozott károk esetében sem a károkozó vétkességét (gondatlanságát vagy szándékosságát).

102. § (1) A környezetkárosodásért, illetve a környezetveszélyeztetésért való felelősség - az ellenkező bizonyításáig - annak az ingatlannak a környezetkárosodás, illetve környezetveszélyeztetés bekövetkezésének időpontját követő mindenkori tulajdonosát és birtokosát (használóját) egyetemlegesen terheli, amelyen a környezetkárosítást, illetve környezetveszélyeztető magatartást folytatták.

(5) **A gazdasági társaság és egyéni cég azon tagjai (részvényesei), valamint vezető tisztségviselői, akik olyan határozatot (intézkedést) hoztak, amelyről tudták, vagy az elvárható gondosság mellett tudhatták volna, hogy annak végrehajtásával a társaság környezetkárosodást okoz, a társaság megszűnése esetén korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a társaságot terhelő, a társaság által nem teljesített helyreállítási és kártérítési kötelezettségekért. Mentésül a felelősség alól a gazdasági társaság és egyéni cég azon tagja (részvényese), illetve vezető tisztségviselője, aki a határozat (intézkedés) meghozatalában nem vett részt, a határozat ellen szavazott, illetve az intézkedéssel szemben tiltakozott.”**

Az idézett jogszabályhelyek alapján a következő megállapítások tehetők:

A 4. § 1. és 2. pontja alapján a környezetet azok a környezeti elemek képezik, melyek a törvény szerint a föld felszíne, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által épített környezet képezi.

Ebből következően mindaz, amit 2010. október 4-én az alperes tározójából kiömlő vörös iszap vizes oldata elárasztott – föld felszínek, folyók vize, ott tartózkodó emberek és állatok, házak és egyéb építmények – a törvény szerinti „környezet” szó jelentésének felel meg.

Illetőleg a vörös iszap vizes oldatának megszáradása folytán keletkező vörös iszap por levegőben történő keveredése folytán a levegő szintén a „környezet” szó jelentésének felel meg.

A 4. § 13. pontja alapján pedig ily módon megállapítható az, hogy a 2010. október 4-én kiömlő vörös iszap akár azon a napon, akár azt követően bármikor a környezetben – föld felszíne, folyók vize, ott tartózkodó emberek és állatok, házak és egyéb építmények, levegő – akár közvetlenül, akár közvetett módon jelentős kedvezőtlen változást eredményez, ez a törvényhely szerint

„környezetkárosodás”-ként definiálandó.

A 4. § 12. pontra utalva pedig az is megállapítható, hogy mivel alperesi cég volt az, amelyik addig hordta a vörös iszapot a tulajdonában lévő tározójába, ameddig az ki nem ömlött, a 4. § 13. pontja szerinti környezetkárosodás a törvényhely szerinti

„környezetkárosítás” alperes tevékenységének hatására következett be.

Elegendőnek látjuk az alperes által felhozott törvény fenti vizsgálatát e perben a felelősség megállapításához, de azért, hogy alperesnek a per későbbi szakaszában ezzel kapcsolatosan többé jogi problémája ne legyen, újólapon ide másoljuk azt a jogszabályi rendelkezést, melynek figyelembevételével is alapos a perbeli igényünk:

A Kvt. 101. §-a alapján bárki, aki tevékenységével vagy mulasztásával a környezetet veszélyezteti, szennyezi vagy károsítja, felelősséggel tartozik. Azaz a hazai jog az Irányelvnel szélesebb körben határozza meg a károkozó fogalmát, illetve egy szigorított felelősségi rendszert - a károkozó vétkességétől független -, úgynevezett objektív felelősségi formát alkalmaz, amely nem vizsgálja még védett fajokban és természetes élőhelyekben okozott károk esetében sem a károkozó vétkességét (gondatlanságát vagy szándékosságát).

102. § (1) A környezetkárosodásért, illetve a környezetveszélyeztetésért való felelősség - az ellenkező bizonyításig - annak az ingatlannak a környezetkárosodás, illetve környezetveszélyeztetés bekövetkezésének időpontját követő mindenkori tulajdonosát és birtokosát (használóját) egyetemlegesen terheli, amelyen a környezetkárosítást, illetve környezetveszélyeztető magatartást folytatták.

Egyébként pedig mindenképpen hasznos volt hivatkozni alperesnek erre a jogszabályra azért, mert felhívta a figyelmet a 102. § 5. bek-ben irtakra. Erre a későbbiekben visszatérünk.

3./ Alperesi perirat 3. oldalán II. jelölés után egy oldalon át ismerteti azokat az érveléseit, melyeknek lényegét az alábbiakban foglalja össze:

„Társaságunk hosszú évekre visszamenően kész és képes igazolni azt, hogy a tevékenysége során mindvégig betartotta a hatályos jogszabályokat, s ezen felül a jogszabályok alkalmazása során hozott valamennyi hatósági előírásnak és határozatnak eleget tett. Társaságunk ezen felül nem csupán a timföldgyártáshoz, illetve az annak során keletkező „vörös iszap” tárolásához, hanem valamennyi egyéb tevékenységéhez is érvényes és hatályos hatósági engedéllyel rendelkezett és

rendelkezik, amely engedélyekbe foglalt esetleges kikötéseket és feltételeket is mindvégig következetesen betartott!

Erre tekintettel kijelenthető, hogy társaságunk a működése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.”

„Fentiekben foglaltakra is tekintettel belátható, hogy a társaságunk a legmesszebbmenőkig eleget tett a jogszabályi- és egyben határozatba foglalt kötelezettségeinek, így a károkért való felelőssége nem állapítható meg.”

Előre bocsátva azt, hogy a „**jogszabályi és egyben határozatba foglalt kötelezettségeinek**” alperesi szóhasználatot nem tartjuk szerencsésnek, idézett utolsó mondatával kapcsolatosan nem fejt ki azt alperes, hogy miért gondolja úgy, hogy az a károkozó, aki legmesszebbmenőkig eleget tesz jogszabályi és egyben határozatba foglalt kötelezettségeinek, annak a kártérítési felelőssége nem állapítható meg. Az állítás alperes szerinti jogi háttérének ismertetéséig mi mindenesetre vitatjuk ennek az állításnak helyességét.

Valamint vitatjuk azt a tényt is, hogy az alperes a legmesszebbmenőkig eleget tett volna jogszabályi és egyben határozatban foglalt kötelezettségeinek, sőt a „**Kolontár-jelentés**”-nek alábbi megállapításai alapján állítjuk azt, hogy kifejezetten alperes ügyvezetése idézte elő a katasztrófa bekövetkezésének lehetőségét:

- a.) **„A HUNGALU privatizációja előtt, 1995. májusában az akkori ipari miniszter felmentette Ernst Ervin elnököt, valamint Keresztes Péter vezérigazgatót, és elnökké a kolontári szerencsétlenséggel kapcsolatos hírekben is gyakran szereplő Bakonyi Árpádot nevezte ki, vezérigazgatóként pedig Szabó Pált. Vagyis olyan embereket ültettek a HUNGALU élére, akik később, az eladás után a privatizált cégeknél tulajdonosi, cégvezetői, igazgatósági, illetve felügyelőbizottsági pozíciókban bukkantak fel. Bakonyi Árpád – Tolnay Lajossal és Petrusz Bélával – máig meghatározó tulajdonos a MAL Zrt-ben.”** (Jelentés 17. oldal közepén)
- b.) **„Az Orbán kormány idején az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. felügyelőbizottsága készített egy jelentést az alumíniumipari privatizációról, eszerint a HUNGALU értékesítése során a magyar államot jelentős mértékű veszteség érte, összesen 25 milliárd forint nagyságrendben. A kár főként abból származott, hogy a cégeket áron alul adták el.”** (Jelentés 18. oldal 2. bek.)
- c.) **„A szerződéseket az Eörsi és Társa ügyvédi iroda készítette (Eörsi Mátyás, volt SZDSZ-es parlamenti képviselő cége. A szövegek meglehetősen egy kaptafára készültek, nagyon sok bennük az átfedés, az ismétlődő szófordulat, és az egyes cégek specialitásaira nem voltak tekintettel a szövegek összeállításakor (elsősorban a környezetvédelmi kötelezettségeknél, ahol szinte az összes szerződés ugyanazokat a bekezdéseket tartalmazza).”** (Jelentés 18. oldal utolsó bek.)
- d.) **„Az összes szerződésben visszatérő elem, hogy a környezeti kárelhárítás előrehaladásáról minden évben március 31-ig jelentés kell készíteni. Ugyanakkor a rendelkezésre álló dokumentumok alapján nem állapítható meg, hogy ennek a követelménynek bárki eleget tett-e.”** (Jelentés 19. oldal 2. bek.)
- e.) **„Az összes szerződés közül a harmadikban (amely az Ajkai Alumíniumipari Kft eladásáról szól) vannak a leginkább megkérdőjelezhető elemek. Egyrészt itt a HUNGALU elengedett egy vele szemben fennálló 2,7 milliárdos hiteltartozást. Másrészt valóban csak 10 millió forint volt a vételár (a törzstőke 90 %-át, 1591,040 milliós forint névértékű üzletrészt tehát 10 millió forintért kapta meg a vevő)....”** (Jelentés 19. oldal 3. bek.)
- f.) **„A szerződés 3,3 milliárd forintra teszi az adott körben felmerülő környezeti kárelhárítás összes költségét, ugyanakkor úgy fogalmaz, hogy ebből lejön egy 2,2 millió ECU-nyi (1997-es árfolyamon kb. 400 millió forintnyi) PHARE projekt, ráadásul a legnagyobb tétel, a felhagyott lerakók rekultivációja a lerakókkal együtt a HUNGALU-nál maradt, vagyis a MAL-nak valójában nem is sokat kellett volna környezetvédelemre költeni. A szerződésből nem derül ki, hogy akkor végül is miért csökkentették olyan alaposan a vételárat.”** (Jelentés 19. oldal utolsóelőtti bekezdés)

- g.) „A környezetvédelmi teendők közül a legköltségesebb egy biztonságos lerakási technológia, illetve a meglévő lerakók rekultivációja lett volna. **A kolontári baleset azért következhetett be, mert e két nagy volumenű lépés közül egyik sem történt meg maradéktalanul**” (Jelentés 21. old. közepe)
- h.) „Az ajkai Timföldgyár zagyatározó kazettáiban mintegy 14,5 millió köbméter vörös iszapot tároltak a környezeti katasztrófát okozó ömlés előtt. Tény, hogy **a zagyatározók rekultivációja máig csak részben történt meg**, miközben az állam több alkalommal kinyilvánította, hogy elégedett a MAL Zrt. környezetvédelmi teljesítményével, és a privatizációs szerződésben szereplő kötbérre sosem tartott igényt, miközben a mindenkori politikai elit a cég tulajdonosai iránt mindig rokonszenvvel viseltetett...

Ennél is szembetűnőbb, hogy 2000-ben a MAL Nemzeti Minőség Díjat kapott a kormánytól Matolcsy György gazdasági miniszter döntése alapján. A kormányfő a díjátadási ünnepségre küldött üzenetében úgy fogalmazott: „A vállalat tulajdonosai és alkalmazottai büszkék lehetnek arra, hogy a magyar gazdaság élvonalába tartozó vállalkozásnak lehetnek a szereplői. Minőségi teljesítményükkel mások számára is utat mutatnak.”

A MAL esetében ez a minőségi teljesítmény úgy jöhetett létre, hogy a cég a múltban keletkezett, illetve a napi termelés során képződő veszélyes hulladékok ártalmatlanítását is csak kis részben végezte el, és azzal, hogy e jelentős költségelemmel nem kellett számolnia, versenyelőnyhöz jutott a iparág más, a környezetvédelmi kötelezettségeket komolyabban vevő vállalataival szemben.

A Kolontár- jelentésből idézett ezen szakszerű előadások ismertetésével bizonyítottuk az ismertetés alapjául szolgáló alábbi alperesi kijelentésnek valótlanságát:

„Fentiekben foglaltakra is tekintettel belátható, hogy a társaságunk a legmesszebbmenőkig eleget tett a jogszabályi- és egyben határozatba foglalt kötelezettségeinek, így a károkért való felelőssége nem állapítható meg.”

Bizonyítottuk azt, hogy fenti tényelőadásokkal éppen a fordítottja látható be mindannak, amit alperes állít.

Az látható be a fenti tények alapján bizonyítottan és egyértelműen, hogy alperes mindent elkövetett a minél nagyobb haszon elérése érdekében.

Azt bizonyítottuk fenti megállapításokkal, hogy alperes számára nem volt az a szerződésben vállalt kötelezettség, vagy törvényi előírás, aminek megszegésére ne igyekezett volna akkor, ha ebből anyagi előnye lehetett, és fenn tudta tartani azt a látszatot, hogy „minőségi teljesítmény”-t nyújt.

Az idézett fenti tények ismeretében minősíthetetlen az alperes periratában olvasható következő mondat:

„...társaságunk a működése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.”

Hiszen alperes arról a köztudott tényről tud, hogy az általa termelt vörös iszap az alperes tulajdonában lévő tározó falazatát kitörve több települést úgy öntött el, hogy 10 ember meghalt, 150 ember súlyos sérülést szenvedett, valamint milliárdokban mérhető a vagyoni jellegű kár, és mégis azt közli ily módon, hogy amennyiben most 2010 nyara lenne, az alperesi társaság éppúgy öntené a tározóba a vörösiszapot, mint 2010 nyarán tették. **Anyagi érdekei folytán még most sem képes arra, hogy mivel emberek életét, és vagyonát tette tönkre a vizes vörös iszapja, akkor legalább annyit mondjon, hogy utólag belátva nem a megfelelő módon jártunk el.**

4./ Alperesi irat ezt követően az „*elháríthatatlan külső ok*” problémájára tér rá, de ezt megelőzően azzal is foglalkozni kívánunk, ami szerintünk a „*Kolontár-jelentés*”-nek egyik hiányossága.

A vörös iszap tározónak szilárdságtani vizsgálatának elmaradására utalunk, mellyel kapcsolatosan a „*Kolontár-jelentés*” mindösszesen a következőket rögzíti:

„A balesetre vonatkozó szakmai-szakértői észrevételek elsősorban a gátépítés engedélyezésével, a gát állékonyságával, statikai problémáival kapcsolatosak.

A leépítés alatt álló Magyar Geológiai Szolgálat egykori munkatársai például felvetették, hogy amikor a most megsérült gátat építették, még volt földtani hatóság Magyarországon. (a Központi Földtani Hivatal) Ilyen méretű gátat akkor csak az ő hatósági engedélyük birtokában lehetett építeni, ezért az ajkai tározónak is minden bizonnyal van földtani hatósági engedélye. A hatósági engedély tartalmazza a méreteket (magasság, befogadóképesség stb.).

1993-ban a földtani hatóság megszűnt, jogutódja a Magyar Geológiai Szolgálat lett a bányatörvény szerint, szakhatósági jogosítvánnyal. 2006-ban ez is megszűnt jogutódja a Magyar Bányászati Földtani Hivatal. Az eredeti akta jelenlegi fellelhetősége tehát ezen legutolsó hivatal archívuma.

Azért lenne fontos ez az akta, mert ennek alapján egyértelmű lenne, hogy ki, mikor és hogyan sértette meg az engedélyezési rendet. Valószínűsíthető, hogy a környezetvédelmi hatóság nem volt tudatában, hogy bizonyos gátalakításokhoz (például a már használatban lévő tározó gátjainak magasításához) földtani szakhatósági engedély kellene.

Ádám József akadémikus, a BME Építőmérnöki Kar Általános és Felsőgeodézia Tanszékének vezetője szerint a kolontári gátszakadás műszaki okainak feltárása elsősorban az építőmérnöki tudományok szakterületéhez, másodsorban a földtudományok témaköréhez tartozik.”

Eszerint Ádám József akadémikus indokoltan veti fel azt az igényt, hogy amennyiben a kolontári gátszakadás valódi, műszaki okait fel kívánta volna tárni a Kolontár-jelentés, akkor ehhez építőmérnöki szakvéleményt is be kellett volna szerezni. Valamint az idézett szövegből megállapítható az is, hogy a gátszakadással érintett tározónak minden bizonnyal van olyan földtani hatósági engedélye, melyet a Magyar Bányászati Földtani Hivatal archívuma őriz, de a szövegből az is kikövetkeztethető, hogy ennek az engedélynek beszerzése érdekében a Kolontár-jelentés készítői nem tettek semmit.

Ehelyett az engedély hiánya létébe belenyugodva mindenről ír a „*Kolontár-jelentés*”, csak a legfontosabbról nem közöl semmit. Arról, hogy a vörös iszap tározó északnyugati sarkának kiszakadása milyen műszaki okokra vezethető vissza.

Tehát a „*Kolontár-jelentés*”-nek ezt a hiányosságát igyekszem az alábbiakban pótolni:

Abból indulok ki, hogy alperes a Közép dunántúli Vízügyi Igazgatóságnak három határozatát csatolta a periratokhoz.

Az A/1. jelű 20.428/93. számú, „*Ajkai Alumíniumipari Kft „I” jelű vörösiszap kazetta és utóülepítő salakpernye töltései vízjogi létesítési engedélye*” tárgyú 1993. január 25-i határozatot,

az A/3. jelű 21.473-4/1997. számú, „*Ajka X. sz. „I” jelű vörös iszap kazetta és utóülepítő medence vízjogi üzemeltetési engedélye*” tárgyú 1997. december 10-i határozatot,

az A/2. jelű 20730/2002. számú, „**Ajka MAL Rt. X. sz. vörös iszap kazetta vízjogi üzemeltetési engedélye**” tárgyú 2002. február 25-i határozatot.

Mindhárom határozat utolsó oldalán látható az, hogy a határozatokat Polgármesteri Hivatal 8400 Ajka részére kézbesítették, mely tájékoztatóból az állapítható meg, hogy **nemcsak a MAL Rt. X. sz. vörös iszap kazettájának vízjogi létesítési és üzemeltetési engedélyei találhatók meg a mai napig az ajkai Polgármesteri Hivatalnál, hanem a földtani hatósági és egyéb engedélyek is.**

Tekintettel arra, hogy a „**Kolontár-jelentés**”-t készítő 11 fős tudós szerkesztőségből senkinél nem vetődött fel az, hogy a katasztrófa okának Ádám György szerinti műszaki vizsgálata céljából a kézenfekvő helyről, az Ajkai Polgármesteri Hivataltól az engedélyek másolatának beszerezze, bennem felmerül annak gondolata, hogy a Kolontár-jelentés készítői a „**ne szólj szám nem fáj fejem**” elvet követve „**feledkeztek**” meg erről a lehetőségről.

Szerintem tarthattak attól, hogy a teljes dokumentáció birtokában az ügy vizsgálatát a büntető eljárás igénybevétele nélkül nem lehetséges befejezni és ezért inkább „**elfelejtették**” ezt a lehetőséget.

Az alperes által periratokhoz csatolt

A/1 jelű (1993. jan. 25-i) határozat a műszaki szempontú megállapításokhoz az alábbiakat is tartalmazza:

„Az „I” (X.számú) kazetta tárolási kapacitása az I. ütemű 205,0 mBf kiépítésnél 1 531 700 m³”

„A „I” kazetta salak-pernye töltés **rézsűhajlása 1:1, koronaszélessége általában 10 m,**”

„A kazetta töltésének **összhossza 1883 m**”

„A munkálatokat és az üzemeltetést úgy kell megtervezni, hogy **a további környezetszennyezés kizárt legyen. Meg kell akadályozni a felszín alatti vizek további szennyezését.**”

„Az engedély mellékletét képezi:

a./ MÉLYÉPTERV Kultúrmérnöki Kft. hivatkozott számú terve,

b./ KDT Környezetvédelmi Felügyelőség 30639-4/1992. /XI.16/ számú szakhatósági állásfoglalása.”

A/3. jelű (1997. dec. 10-i) határozat az alábbiakat is tartalmazza:

„Az X sz. „I” jelű vörös iszap kazetta és utóülepítő medence gátkorona szintjei:

1. **É-i oldalán 216,5 mBf**
2. **Ny-i oldalán 216,5 mFf**
3. **Ny-i oldal 206,5 mBf**
4. **D-i oldali szakaszon 205,00 mBf**
5. **D-i oldali szakaszon 206,5 mBf**
6. **D-i oldali szakaszon 208 mBf.**”

„Az „I” kazetta maximálisan a mindenkori töltésépítéstől függően – gátkorona legalacsonyabb szintje alatt 1 m-ig tölthető (Jelen esetben 204 mBf)”

„**3.1. A KDT Környezetvédelmi Felügyelőség 30.010-56/1997. sz. szakhatósági állásfoglalásában a vízjogi üzemeltetési engedély kiadásához alábbi feltétel betartása mellett járult hozzá:**

A kazetta feltöltése B 204,m-es szintig történhet.”

„Engedélyem határozatlan ideig érvényes.”

 A/2. jelű (2002. febr. 25-i) határozat az alábbiakat is tartalmazza:

„A létesítmények az alábbi műszaki jellemzők szerint üzemeltethetők:

X. sz. vörös iszap kazetta térfogata: 4.500.00 m³

Kiépült salakpernye töltések:

É-i oldal: hossza: 657 m
                   magassága: 216,5 m
                   koronaszélessége: 10 m
                   rézsűhajlás: 1 : 1
 Ny-i oldal: hossza: 581 m
                   magassága 216,5 m
                   koronaszélessége: 10 m
                   mentett oldali rézsűhajlás: 1 : 2
 D-i oldal: hossza: 269 m
                   magassága: 216,5 m
                   koronaszélessége: 10 m
                   rézsűhajlás: 1 : 1
 K-i oldal: hossza: 405 m
                   magassága: 216,5 m
                   koronaszélessége: 10 m
                   rézsűhajlás: 1 : 1 „

„Engedélyem megadása nem mentesít más hatóságok engedélyének beszerzése alól.”

„A létesítmények elkészültét követően a MAL Rt. megkérte igazgatóságunktól a X. sz. kazetta 216 mBf és a salakpernye utóülepítő 210 mBf magasságát figyelembe véve a nevezett létesítmények vörös iszaptárolásra vonatkozó vízjogi üzemeltetési engedélyét, amelyhez **csatolta a KDT Környezetvédelmi Felügyelőség 30.010-120/2001. szám alatt megadott, előírást nem tartalmazó szakhatósági állásfoglalást.**”

 Az A/3, illetve A/2 jelű vízjogi üzemeltetési engedélyek azonosak annyiban, hogy mindkettő a „**vízjogi üzemeltetési engedélyt adok**” szóhasználatnál élve azt közli, hogy nem a korábbi vízjogi üzemeltetési engedélyhez igazodóan, azt módosítva hozta meg határozatát a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, hanem **a korábbi üzemeltetési engedélyt egyidejűleg érvénytelenítve, adta ki az újabb üzemeltetési engedélyt.**

Ellentétben a vízjogi létesítési engedélyekkel, hiszen az újabb létesítési engedélyek a korábbi építési engedély módosításaként lettek határozatba foglalva.

Mindezeket azért ismertettem, mivel a két működési engedély közötti különbség utal arra, hogy **alperes ügyvezetése feltehetőleg tudatában volt** az utóbbi – 2001. február 15-i – működési engedély kiadása után **annak, hogy olyan mértékű vörös iszap tárolására nem kapott engedélyt a X. számú tározónál**, mint amilyen mértékben ott tárolta a környezetszennyezésre alkalmas hulladékot.

A különbség pedig az a két működési engedély között, hogy az előbbi – 1997. december 10-i – működési engedély 1. oldala utolsó bekezdésben azt rögzíti, hogy

„Az „I” jelű kazetta maximálisan a mindenkori töltésépítéstől függően – a **gátkorona legalacsonyabb szintje alatt 1 m-ig tölthető.** (Jelen esetben 204 mBf)”

majd 3.1. pontnál azt írja, hogy

„**A KDT Környezetvédelmi Felügyelőség 30.010-56/1997. sz. szakhatósági állásfoglalásában a vízjogi üzemeltetési engedély kiadásához alábbi feltétel mellett járul hozzá:**

A kazetta feltöltése a B 204 m-es szintig történhet.”

míg az utóbbi – **2002. február 25-i** – működési engedély a létesítmény műszaki jellemzői nem említik **azt, hogy az engedély alapján milyen magasságig tölthető a vörös iszap tározó,** illetve a határozat az indokolása 2. bekezdésében

*„csatolta – MAL Rt – a **KDT Környezetvédelmi Felügyelőség 30.010-120/2001. szám alatt megadott, előírást nem tartalmazó szakhatósági állásfoglalást.**”*

szóhasználatával azt közli, hogy ugyanaz Környezetvédelmi Felügyelőség, amelyik az előbbi üzemeltetési engedély eljárásnál közölte azt, hogy a **„kazetta feltöltése a B 204 m-es szintig történhet”,** az utóbbi működési engedély kiadása során már nem közli azt, hogy milyen magasságig tölthető fel a X. számú vörös iszap tározó.

Majd mindennek ismeretében alperes – MAL Zrt – 2002. február 25-ét követően anélkül, hogy bármiféle általam ismert, és érvényes üzemeltetési engedély erre lehetőséget biztosított volna, 2010. október 4-ig olyan magasságig töltötte vörös iszappal és vörös iszap vizes oldatával a X. számú tározót, ameddig csak bírta.

A katasztrófát ily módon bizonyítottan, elsősorban alperesnek ez a minősíthetetlenül felelőtlen magatartása idézte elő.

Ugyanis a két üzemeltetési engedélyben fentiekben ismertetett salakpernye töltések magassági adatai alapján megállapítható az, hogy **2002. február 25-ét megelőzően a tározónak déli és nyugati falazatánál 10 m-es magasítást hajtottak végre.** 206,5 m-ről 216,5 m-re emelve a falazat magasságát, majd kihasználva azt, hogy a működési engedélyben a tározónak feltölthető magassága ezt követően már nem lett megadva, **a korábbiakhoz képest a tározó falazatát több mint 10 m- magasságú vörös iszappal és annak vizes oldalával túlterhelték.**

És akkor lássuk azt, hogy ez a vörös iszap miatti túlterhelés milyen többleterővel nyomta vízszintes irányban a tározó falazatát.

A töltésnek 2002-es üzemeltetési engedélyben látható 4. db. hosszúsági adataiból kiindulva az állapítható meg, hogy viszonylag az 581m-es és 657m-es hosszadatok közelítenek egymáshoz, melyből következően felfogható a tározó vízszintes metszete egy olyan trapéznek, melynek párhuzamos oldalainak hosszát a 269 m, illetve 405 m adja, míg a trapéz magasságát jó közelítéssel 550 m-ben adhatjuk meg. Ilyen adatok feltételezése esetén **a tározó felszíne 185.350 m²-ra adódik.**

10 m-es falmagasítás folytán **ily módon megközelítőleg 2 millió m³ olyan többlet vörös iszap tárolására nyílt tehát lehetősége alperesnek,** melyre soha, általam ismert egyetlen üzemeltetési engedély sem jogosította fel.

És ezzel e lehetőséggel alperes élt. A tragédia napján színültig volt megtöltve a tározó vörös iszappal, illetve annak vizes oldatával.

A 2010. október 4-i katasztrófát pedig közel 1 millió m³ vörös iszap vizes oldata okozta...

Hasonló fokú alperesi felelőtlenséget észlelek a tározó falazata magasításának építésével kapcsolatosan is.

Az A/1. jelű mellékletben olvasható 1993. január 25-i vízjogi létesítési engedély első oldala közepén olvasható az, hogy az „**I**” **kazetta rézsűhajlása 1:1**”, majd az

A/3. jelű 1997. december 10-i vízjogi üzemeltetési engedély 2. oldal első mondatában olvasható az, hogy „**A ny-i oldalon a rekultiválásra szánt rézsű dőlése 1:2, a többi részű dőlése 1:1**”, majd

miután ez utóbbi mondatból tudta jól alperes ügyvezetése, hogy az 1:1 rézsűdőlés helyett csak azon a helyen engedélyezték az 1:2 rézsűdőlést, ahol a rekultiválás szó jelentésének megfelelően „**elpusztult természeti környezet tudatos helyreállítása történik**”, az így meghatározott nyugati oldalon

A/2. jelű 2022. február 25-i vízjogi üzemeltetési engedély első oldala utolsó bekezdésében olvasható adatok szerint alperes **úgy magasította alperes 10 méterrel a töltés falát, hogy közben a rekultiváció elmaradt, míg a rézsűdőlés ennél az egyetlen falazatnál 1:2 arányban lett kialakítva.**

Majd töltötte fel éveken keresztül alperes az ezzel dőléssel kialakított falazattal is körbevett tározót vörös iszappal, illetve ennek vizes oldatával, amíg a tározó teljes magasságában meg nem telt.

Bányamérnöki képzettséggel is rendelkező ügyvezetők előtt nyilvánvalónak kellett lenni az, hogy a rézsűnek eredetileg 1:1 arányú dőlése helyett a nyugati falnál 1:2 arányú dőlést kialakítani úgy, hogy közben a falazatot 10 m-rel magasabbra emelik statikailag azt jelenti, hogy **pontosan felére csökkentették annak az anyagnak felületét, melynek mentén jelentkeztek azok vízszintes irányú nyíró feszültségek, amik az engedély nélküli magasságban, de a korábbinál 10 m-rel mindenképpen magasabban behordott vörös iszapnak vízszintes irányú nyomása által keletkeztek.**

Törvényszerű lett ezáltal az, hogy éppen a tározó nyugati falazata mentén a falazat törése, szakadása be kell, hogy következzen. Csak abban lehetett valami szerepe a falazat alatt található eltérő szerkezetű talajnak, hogy a nyugati falazat mentén hol szakadjon ki a fal.

És a fal az északnyugati sarokpontot választotta.

=====

Fentiek ismeretében súlytalannak és értelmetlennek látjuk az alperesi periratnak 4. oldalától kezdődően olvasható „**elháríthatatlan külső ok**”, esőzés, „**résfalépítés**”, **szeizmikus mozgások** problémákkal azoknak nyilvánvalóan alaptalan felvetése okából foglalkozni.

Csupán arra utalunk az alperesi perirat 6. oldalán írt „**a Pp. szerint határozott kereseti kérelemnek kell szerepelnie a keresetlevélben**” észrevétellel kapcsolatosan, hogy az általunk előterjesztett keresetlevélből jól látható az, hogy felperesek előbb ismertették a **Pp. 121. § 1. bek. c. pont** szerinti ténybeli és jogi alapját pernek, majd a „**k e r e s e t t e l élünk**” szóhasználat után fogalmaztuk meg az alperes által fölöslegesen hiányolt határozott kereseti kérelmet ekként:

„kötelezze – T. Fővárosi Bíróság – I. r. alperest arra, hogy felpereseknek fizessen meg 15 napos teljesítési határidővel 5 millió egyszázezer forint és ennek 2010. október 4-től számított késedelmi kamata megfizetésére.

kötelezze I. r. alperest perköltség viselésére.”

Amennyiben alperes erre határozott kereseti kérelemre az általunk előterjesztett periratban nem lett, akkor kérjük a jövőben arra, hogy azt követően, hogy néhány sort elolvasott iratunkból ne dobja félre, mert mint jól látható, a fenti esetben is a lényeges részek még a periratunk végén is olvashatók.

 Iratom 6. oldalán ígéretet tettem arra, hogy visszatérek az **1995. évi LIII. tv. 102. § 5. bek.** alábbi rendelkezéseire:

(5) A gazdasági társaság és egyéni cég azon tagjai (részvényesei), valamint vezető tisztségviselői, akik olyan határozatot (intézkedést) hoztak, amelyről tudták, vagy az elvárható gondosság mellett tudhatták volna, hogy annak végrehajtásával a társaság környezetkárosodást okoz, a társaság megszűnése esetén korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a társaságot terhelő, a társaság által nem teljesített helyreállítási és kártérítési kötelezettségekért. Mentesül a felelősség alól a gazdasági társaság és egyéni cég azon tagja (részvényese), illetve vezető tisztségviselője, aki a határozat (intézkedés) meghozatalában nem vett részt, a határozat ellen szavazott, illetve az intézkedéssel szemben tiltakozott.

Iratunk előző oldalain pedig valószínűsítettük azt, hogy a MAL Zrt részvényesei olyan intézkedéseket hoztak, melyekről vagy tudták, vagy elvárható gondosság mellett tudhatták volna azt, hogy annak végrehajtásával a MAL Zrt környezeti katasztrófát előidéző környezetkárosodást okoz.

A MAL Zrt. Cg. 01-10-45091. cégszámú jelenleg hatályos cégkivonata szerint a MAL Zrt-nek alábbi részvényesei egyúttal a cég vezető tisztségviselői is:

13/207.	Dr. Tolnay Lajos igazgatósági tag (vezető tisztségviselő) (an.: Bota Mária) 8220 Balatonalmádi, Budatava utca 1. Adóazonosító jel: 8298542967 A képviselet módja: önálló Jogviszony kezdete: 2010/02/22 Jogviszony vége: 2013/06/30 <i>A változás időpontja: 2010/02/22</i> <i>Bejegyzés kelte: 2010/03/19</i> <i>Hatályos: 2010/02/22 ...</i>
13/208.	Petrusz Béla igazgatósági tag (vezető tisztségviselő) (an.: Uhlárik Erzsébet) 8000 Székesfehérvár, Rekop utca 9. Adóazonosító jel: 8276223060 A képviselet módja: önálló Jogviszony kezdete: 2010/02/22 Jogviszony vége: 2013/06/30 <i>A változás időpontja: 2010/02/22</i> <i>Bejegyzés kelte: 2010/03/19</i> <i>Hatályos: 2010/02/22 ...</i>
13/211.	Dr. Bakonyi Árpád igazgatósági tag (vezető tisztségviselő) (an.: Aczél Zita) 8220 Balatonalmádi, Budatava utca 1. Adóazonosító jel: 8277152469 A képviselet módja: önálló Jogviszony kezdete: 2010/10/11 Jogviszony vége: 2013/06/30 <i>A változás időpontja: 2010/10/11</i> <i>Bejegyzés kelte: 2010/10/25</i> <i>Hatályos: 2010/10/11 ...</i>
13/212.	Dr. Bakonyi Zoltán cégvezető (an.: Wache Mária) 8220 Balatonalmádi, Budatava utca 1. Adóazonosító jel: 8385311203 A képviselet módja: önálló Jogviszony kezdete: 2010/02/22 Jogviszony vége: 2013/06/30 <i>A változás időpontja: 2010/10/11</i> <i>Bejegyzés kelte: 2010/10/25</i> <i>Hatályos: 2010/10/11 ...</i>

Fentiekre tekintettel

k e r e s e t v á l t o z t a t á s s a l

élünk és az I. r. alperes – MAL Zrt – ellen már előterjesztett kereseti kérelmünk változatlan fenntartása mellett

Dr. Tolnay Lajos	<u>8220 Balatonalmádi Budatava u. 1. sz. a. lakos</u>	<u>II. rendű,</u>
Petrusz Béla	<u>8000 Székesfehérvár Rekop u. 9. sz. a. lakos</u>	<u>III. rendű,</u>
Dr. Bakonyi Árpád	<u>8220 Balatonalmádi Budatava u. 1. sz. a. lakos</u>	<u>IV. rendű,</u>
Dr. Bakonyi Zoltán	<u>8220 Balatonalmádi Budatava u. 1. sz. a. lakos</u>	<u>V. rendű</u>

alpereseket e perirattal

p e r b e v o n j u k ,

és kérjük T. Fővárosi Bíróságot, hogy

II-V. rendű alperesek tekintetében állapítsa meg azt,

hogy a MAL Zrt megszűnése esetén

korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a társaságot terhelő,

felpereseket illető 5 millió 100.000.-Ft. kártérítési kötelezettségeikért.

Siófokon 2011. április 18-án

Tisztelettel:

képv.:

.....

felperesek